

Daniel Korczykowski

Uniwersytet Pedagogiczny im. KEN w Krakowie

9 lat „Galerii Twórczości Artystycznej Nauczycieli” w Pedagogicznej Bibliotece Wojewódzkiej w Krośnie Filia w Jasle

Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka w Krośnie Filia w Jasle od samego początku istnienia prowadziła działalność edukacyjną. Współpraca bibliotekarzy ze środowiskiem nauczycielskim stała się inspiracją do powstania „Galerii Twórczości Artystycznej Nauczycieli”. Jest to cykl spotkań, w ramach którego nauczyciele regionu mają możliwość zaprezentowania szerszemu gronu swoją sztukę. „(...) Mottem tego cyklu uczyniliśmy słowa Cypriana Kamila Norwida... Bo nie jest światło, by pod korcem stało... / Bo piękno na to jest, by zachwycić... ”¹ — powiedziała inicjatorka Galerii na łamach łódzkiego dwumiesięcznika. Kierownik jasielskiej Filii Grażyna Jędryczka obrała poprzez Galerię za cel poprawienie wizerunku biblioteki, postrzeganej nie tylko jako wypożyczalnia książek, ale także dostęp do „(...) dobrego tekstu oraz możliwości jego percepcji i interpretacji. (...) to także miejsce dostępu do wiedzy, jak należy nad tym tekstem pracować”². Bibliotekarki z Jasła chciały także pokazać nauczycielom, młodym i dzieciom, że jasielska Filia jest miejscem, w którym miło można spędzić czas, poznać ludzi z pasją, a tym samym zachęcić innych do nieustającego tworzenia.

Biblioteka realizuje wyżej wspomniany cykl od 2003 roku. Inauguracja Galerii miała miejsce 20 listopada 2003 roku. Właśnie wtedy w bibliotece odbyła się Wystawa Tkaniny Artystycznej emerytowanej nauczycielki Zofii Błażej, której gobeliny zainspirowały jedną z poetek obecną na spotkaniu do napisania wiersza.

¹ Jędryczka G., *Galeria twórców w Pedagogicznej Bibliotece Wojewódzkiej w Krośnie Filia w Jasle*, „Przegląd Edukacyjny”, 2011, nr 1, s. 20.

² Pietrzak M., *Między tekstem a czytelnikiem : żywe słowo w bibliotece - tradycja i współczesność*, Toruń 2012, s. 47.

Sukcesem Galerii stało się uznanie jej za innowację pedagogiczną w 2007 roku przez Kuratorium Oświaty w Rzeszowie. Wdrażanie innowacji rozpoczęło się we wrześniu 2007 roku i była to kontynuacja organizowanych od 2003 roku spotkań autorskich, wieczorów literackich, wystaw w sposób systematyczny. W każdym miesiącu biblioteka organizuje jakieś spotkanie.

W ramach Galerii w ciągu 9 lat do października 2012 roku odbyło się 27 spotkań z nauczycielami twórcami. Od pewnego czasu biblioteka daje możliwość pokazania się także twórcom innych zawodów, nie tylko pedagogom. Od początku istnienia Galerii w bibliotece czytelnicy mieli okazję uczestniczyć w wieczorach autorskich poetów regionu m.in. Ireny Becli, Barbary Tory, Alberta Kociuby, Marii Kantor, Emilii Polak, Jadwigi Matuszewskiej czy pisarzy: sybiraczki Barbary Powroźnik i Stefana Kosiarskiego — przyjaciela Jana Pawła II. Ponadto biblioteka zorganizowała wystawy haftów m.in. Alicji Wiejowskiej, Barbary Biedrzyckiej, Lidii Szafarz, Grażyny Jaśko, wystawę malarstwa Anny Papiernik, Eugenii Kuzyk, Bożeny Jurkowskiej i wystawę rzeźb Adama Rapały i Karola Breja. Warto dodać, że niektóre spotkania miały charakter naukowy i były to m.in. prelekcja siostry Iwony Józefiak, czy też wykład Mileny Trybuś o arterterapii, połączony z warsztatami dla dzieci i młodzieży. Każde ze spotkań ma inny wydźwięk oraz różną publiczność. Jest stałe audytorium, które domaga się nowych działań Galerii. Na wieczory przybywają ciągle nowe osoby, które pragną zobaczyć pasje ludzi i dzielić z nimi ten miły, twórczy czas.

Tematyka i klimat wieczorów są różne, w zależności od gościa specjalnego wieczoru poetyckiego, wystawy czy wykładu. Niektóre spotkania odbywają się na tle muzyki, inne z pokazem umiejętności hafciarskich i wtedy artyści prezentują swoje dzieła. Po każdej wystawie goście mogą liczyć na rozmowę z autorem, autograf, wymianę poglądów i doświadczeń. Często po spotkaniach wywiązuje się ciekawa dyskusja, w której uczestniczy wiele osób. Kilka wieczorów, które szczególnie zachwyciły miało swoje bisy w innych instytucjach. Tym samym biblioteka staje się niepodważalnym centrum wymiany konwersacji między czytelnikiem a artystą i bibliotekarzem.

Galeria to także wielki plus dla zbiorów biblioteki. Artyści, którzy tutaj debiutują pozostawiają w darze swoje książki, tomiki poezji, prace malarskie, hafty i inne. Tym samym biblioteka poszerza swój zasób o regionalne dzieła i zdobi pomieszczenie, czytelnię pracami mistrzów lokalnych.

Do statystyki spotkań ze sztuką należy dołączyć część wieczorów, które zrodziły się na kanwie Galerii, a są to wieczornice młodzieżowe organizowane od 2007 roku. Dzięki działalności Galerii biblioteka pozyskała do współpracy młodych ludzi, z którymi do tej pory zorganizowała 13 wieczorów literacko-muzycznych i kilka programów artystycznych na różne okoliczności. Były to między innymi: wieczornice bożonarodzeniowe, które stały się już tradycją, koncert kolęd i pastorałek „Bądź moim Aniołem”, wieczornica „Dziwny jest ten świat” w oparciu o twórczość poetki regionalnej Barbary Tory czy wieczór po-

etycko-muzyczny „Dziecko to też człowiek” wypełniony złotymi myślami Janusza Korczaka. Młodzież dostąpiła również zaszczytu występów poza biblioteką, chociażby w restauracji z okazji 50-lecia matury absolwentów I LO w Jaśle czy też na weselu z programem muzycznym. Do tej pory biblioteka zaangażowała w ten projekt ponad 70 młodych osób. Byli to ludzie z różnych gremiów. Część z nich to młodzież pobliskich szkół, Ruchu Światło-Życie, Koła Misyjnego, studenci z Krakowa m.in. z Uniwersytetu Pedagogicznego, uczniowie szkół muzycznych i innych placówek.

Ponadto biblioteka dzięki Galerii nawiązała współpracę z Uniwersytetem Trzeciego Wieku w Jaśle, dla którego z młodzieżą przygotowała 13 wystąpień z programem artystycznym, w tym wykład promujący jasielską Bibliotekę Pedagogiczną. Największym owocem tych działań kulturalnych jest dialog międzypokoleniowy.

Nadto Galeria nauczycieli twórców pobudziła młodych adeptów sztuki do założenia „Koła Miłośników Galerii Twórczości Artystycznej Nauczycieli”, które działa przy bibliotece od maja 2012 roku i promuje Galerię na terenie lokalnym.

Oprócz wyżej wymienionych efektów współpracy z nauczycielami, ze środowiskiem lokalnym należy dodać, że biblioteka ma na swoim koncie drugą innowację pedagogiczną, która jest owocem Galerii. Od 2008 roku promuje sztukę młodzieżową poprzez „Wieczory Twórczości Młodych”. To coroczne, kwietniowe spotkanie, na którym ludzie młodzi prezentują swoje pasje, hobby. Ich „(...) celem było umożliwienie chętnym młodym twórcom zaprezentowania swojej twórczości na forum publicznym, a z drugiej strony pokazanie innym, zwłaszcza młodzieży (...), że można w życiu robić coś ciekawego, a życie z pasją jest wartościowsze”³. Młodzi, którzy piszą do szuflady, haftują, tworzą kompozycje plastyczne, śpiewają, grają na instrumentach mogą właśnie w Bibliotece Pedagogicznej w Jaśle zadebiutować i pokazać swój talent. Niektórym uczestnikom udało się wydać tomiki poezji.

Biblioteka postanowiła także stworzyć coś dla przedszkolaków. Kilka razy w roku organizuje dla nich spotkania z cyklu „W krainie bajek”. To łańcuch spotkań z głośnym czytaniem. Bibliotekarki włączają w ten projekt elementy biblioterapii i arteterapii. Podczas zajęć dzieci oprócz czytania i słuchania bajek biorą udział w zabawach, konkursach i zagadkach dotyczących literatury, która wcześniej jest dla nich animowana. Podsumowując, to dzięki powstaniu i działalności Galerii bibliotekarki rozszerzyły funkcję i zadania biblioteki zamieniając ją w centrum animacji literatury i sztuki.

Od lutego dzieci z przedszkoli i szkół podstawowych mogą uczestniczyć także w projekcie „Baloniada”, który pozwala rozwijać ich motorykę małą. Ponadto uczy poznawać bryły, kształty i pozwala niwelować strach przed pękającymi balonami. W ramach tego konceptu przewodniczący „Koła Galerii Twórczości

³ Jurkowska B., *Wieczór Twórczości Młodych*, „Region Jasielski”, 2008, nr 1, s. 12.

Artystycznej Nauczycieli” organizuje warsztaty skręcania zwierzątek i innych stworów z balonów. Do warsztatów wykorzystywana jest muzyka animacyjna, cyrkowa oraz wiersze o balonach dla dzieci. Połączenie na takich spotkaniach poezji i warsztatów z występem gościa specjalnego Clowna Feliego sprawia, że dzieci pragną powracać do Biblioteki Pedagogicznej w Jasle. Większość bibliotekarzy sceptycznie podchodzi do działań kulturalnych organizowanych dla dzieci w tego typu bibliotekach. Uważają, że najważniejszy jest warsztat informacyjny i bibliograficzny bibliotekarza. Mało jest w Polsce bibliotek pedagogicznych, które działają na rzecz dzieci. Filia jasielska jest jedną z nielicznych w Polsce, z tak szeroką ofertą edukacyjną i animacyjno-kulturalną dla wszystkich pokoleń. Współczesna biblioteka każdego typu potrzebuje bibliotekarzy z wykształceniem nie tylko bibliotekoznawczym, ale także posiadających umiejętności zarządzania kulturą i polityką kulturalną, potrzebuje animatorów kultury. Praca na rzecz dzieci zawsze daje owoce i w tych działaniach jasielska biblioteka ma perspektywę pozyskania czytelników, którzy za kilka lat z miłym wspomnieniem przyjdą zapisać się do niej, a być może staną się animatorami biblioteki i kultury. Właśnie z takim zamiarem działa „Galeria Twórczości Artystycznej Nauczycieli” i wszystkie jej twory kulturalne.

Projekt Galerii sprawił, że biblioteka uzyskała rozgłos w mediach lokalnych, ale także poza ich obrębem. Jasielska Filia nawiązała współpracę z Telewizją Jasło, Katolickim Radiem Via, dwutygodnikiem „Obiektyw Jasielski”, z portalami internetowymi, z czasopismem łódzkim „Przegląd Edukacyjny” oraz z Fundacją Wspomagania Inicjatyw i Przedsięwzięć Społecznych „Przekraczamy Horyzonty” z Krakowa.

6 czerwca 2012 roku biblioteka obchodziła swoje 60-lecie. Podczas uroczystości został wygłoszony wykład promujący działania placówki w ramach „Galerii Twórczości Artystycznej Nauczycieli”. Ponadto audytorium zaproszone do biblioteki mogło zobaczyć wystawę o tytule Galerii, w której prezentowane były dary od artystów mających spotkania w jasielskiej Filii oraz inne ich prace przygotowane specjalnie na tą okoliczność. Na uroczystość przybyli także członkowie Galerii, władze miasta Jasła, przedstawiciele Uniwersytetu Trzeciego Wieku i inni, aby razem powspominać swoje spotkania.

„Galeria Twórczości Artystycznej Nauczycieli” to niezwykle ważna wizytówka jasielskiej placówki. W ciągu 9 lat przedsięwzięcie to pozyskało stałe grono miłośników, które jest zainteresowane spotkaniami. Czytelnicy chętnie biorą udział w dyskusjach, piszą komentarze w kronikach Galerii i często pomagają pozyskiwać nowych twórców do spotkań. Wielu autorów zgłasza się do biblioteki, aby właśnie tutaj zadebiutować, zorganizować wystawę, promocję tomiku czy książki.

Galeria nauczycieli twórców w Bibliotece Pedagogicznej w Jasle łączy pokolenia. Młodzi, jak i starsi żyją sprawami biblioteki, wymieniają swoje poglą-

dy na rozmaite tematy, wyrażają chęć do dalszej współpracy i to jest największym sukcesem tego jakże kreatywnego projektu.

Reasumując, „Galeria Twórczości Artystycznej Nauczycieli” kreuje modę na czytanie, na tworzenie i pokazywanie efektów pracy nauczycieli i nie tylko. Biblioteka w ten sposób pragnie zachęcać społeczeństwo lokalne do działania, do poszerzania horyzontów, rozwijania talentów, a jednocześnie osobowości. Galeria kształtuje również postawy patriotyczne i wartości estetyczne w lokalnej społeczności. Ideą tych działań jest także promowanie polskiej literatury współczesnej regionu oraz lokalnej sztuki w ogóle. Ponadto ma to aspekt wychowawczy. Wyraża się on poprzez krzewienie wartości humanistycznych. Tym samym integruje kulturowo różne lokalne grupy społeczne oraz buduje tożsamość miłośników działań kulturalnych jasielskiej Filii.

Bibliografia:

1. Materiały źródłowe

a) niepublikowane

1. Jędryczka G., *Jubileusz 50-lecia Biblioteki: biuletyn informacyjny*, Jasło 2002 / rkps/.
2. *Kronika „Galeria Twórczości Artystycznej Nauczycieli” Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej w Krośnie Filia w Jasle*, Jasło 2003 — 2011 /rkps/.
3. *Kronika „Galeria Twórczości Artystycznej Nauczycieli” Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej w Krośnie Filia w Jasle*, Jasło 2012 /rkps/.
4. *Kronika „Wieczór Twórczości Młodych” Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej w Krośnie Filia w Jasle*, Jasło 2008-2012 /rkps/.

b) publikowane

Opracowania:

1. Biernacka K. (red.), *60 lat Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej w Krośnie 1947-2007*, Krosno 2008.
2. Jędryczka G., *Galeria twórców w Pedagogicznej Bibliotece Wojewódzkiej w Krośnie Filia w Jasle*, „Przegląd Edukacyjny”, 2011, nr 1, s. 20.
3. Jędryczka G., *Galeria Twórczości Artystycznej Nauczycieli*. In Świstak Z. (red.), *Encyklopedia Jasła*, Jasło, 2010.
4. Jędryczka G., *Młodzi twórcy w Bibliotece Pedagogicznej*, „Obiektów Jasielski”, 2009, nr 9, s. 10.
5. Jędryczka G., *Nauczyciele — twórcy w Pedagogicznej Bibliotece Wojewódzkiej w Krośnie Filia w Jasle*, „Kajet Belfra : Metodyczny Kwartalnik Informacyjny”, 2006, nr 1, s. 17.
6. Jędryczka G., *III Wieczór Twórczości Młodych*, „Obiektów Jasielski”, 2010, nr 9, s. 10.
7. Jurkowska B., *Wieczór Twórczości Młodych*, „Region Jasielski”, 2008, nr 1, s. 12.

Fot. 1. Wystawa malarstwa Eugenii Kuzyk. Źródło: Archiwum PBW w Krośnie Filia w Jaśle.

Fot. 2. Wystawa prac Urszuli i Joanny Suskich. Źródło: Archiwum PBW w Krośnie Filia w Jaśle.

Fot. 3. Wystawa haftów Lidii Szafarz. Źródło: Archiwum PBW w Krośnie Filia w Jaśle.

Fot. 4. Wieczór poetycko-muzyczny „Dziwny jest ten świat” w oparciu o twórczość Barbary Tory. Źródło: Archiwum PBW w Krośnie Filia w Jaśle.

Fot. 5. Wieczór Wonią Kwiatów Pachnący Bis na UTW. Źródło: Archiwum PBW w Krośnie Filia w Jaśle.

Fot. 6. III Wieczór Twórczości Młodych 2011. Źródło: Archiwum PBW w Krośnie Filia w Jaśle.

Fot. 7. Balonikowe szaleństwo w Bibliotece Pedagogicznej w Jaśle. Źródło: Archiwum PBW w Krośnie Filia w Jaśle.

Fot. 8. Wystawa Haftu Krzyżkowego Barbary Biedrzyckiej. Źródło: Archiwum PBW w Krośnie Filia w Jaśle.

8. Pietrzak M., *Między tekstem a czytelnikiem : żywe słowo w bibliotece — tradycja i współczesność*, Toruń 2012.

Strony internetowe:

1. *Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka w Krośnie* [online], 2012 [dostęp: 2012-11-09]. Dostępny w World Wide Web: <http://krosno.pbw.org.pl/>.

Informacja o autorze:

Daniel Korczykowski — student II roku studiów II stopnia Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa na Uniwersytecie Pedagogicznym, pracownik obsługi i animator w Anikino — Kraina Zabaw Dziecięcych w Krakowie ul. Nieduża 4, autor tomiku poezji „Sentymentalna fantasmagoria”, założyciel i przewodniczący „Koła Miłośników Galerii Twórczości Artystycznej Nauczycieli” przy Pedagogicznej Bibliotece Wojewódzkiej w Krośnie Filia w Jaśle. Tel.: 782 081 538, e-mail: danielkorczykowski@interia.pl.